

TÜRKİYE EMEKLİ SUBAYLAR DERNEĞİ GENEL MERKEZİ TARAFINDAN YENİ ASKERLİK YASASI TEKLİFİ İLE İLGİLİ YAPILAN İNCELEME SONUÇLARINA İLİŞKİN BİLGİ NOTU

Yeni Askerlik Yasa Teklifi, Türkiye Emekli Subaylar Derneği olarak, gerekçeleri ile birlikte bir bütün olarak incelenmiştir. İnceleme sonucunda tespit edilen fayda ve mahzurları belirten inceleme bilgi notu aşağıda sunulmuştur.

FAYDALARI:

1. 1111 sayılı kanunda bulunmayıp da çeşitli yan mevzuat (yönerge, uygulama emri, devamlı talimat vs.) ile yürütülen daha çok cari işlemlere yönelik uygulamalar basit ve sade olarak yeni kanun metnine dahil edilerek yürütülen işlemlerde standartlık ve yeknesaklık sağlanmış,
2. Öğrenime bağlı erteleme sürelerinde mantıksal ve günün gereklerine uygun düzenleme yapılarak (liseler 22, yüksek okul ve üniversiteler 28, yüksek lisans 32, doktora 35 yaş) yükümlü kaynağı, olabildiğince kontrol altına alınmış ve bu süreler dahilinde mezun olamayanların okullarındaki kayıtlarının dondurularak askerlik hizmetini yapmaya teşvik edilmiş,
3. Askerlik yükümlülüklerini yerine getirmedikleri için yoklama kaçağı veya bakaya olarak arananlar ile ferdi seferberlik tatbikatı bakayasına olanların bu durumları sona erinceye kadar, kamu ve özel sektörde çalışmalarının önüne geçilmesi amacıyla kamu ve özel sektörde işe alınanlar hakkında suç duyurusunda bulunulması sağlanmış,
4. Milli Eğitim Bakanlığı'nda öğretmen olanlar ile Sağlık Bakanlığı'nda doktor olarak çalışanların askerlik hizmetlerini temel eğitimlerini müteakip kendi bakanlıklarının bağlı birimlerinde yerine getirme imkanı sağlanarak, hekim ve öğretmen ihtiyacının karşılanması yönünde ilgili kurumlara katkıda bulunulmuş,
5. Askerlik hizmetini bedelli askerlik dışında yerine getirenlere bazı maddi, sosyal ve sağlık harcamaları açısından ilave haklar sağlanmak suretiyle (muhtaç asker ailelerine asgari ücretin %50'inden az olmamak üzere aylık yardım, konut edinmede öncelik, muvazzaf personel temininde öncelik, silah altında iken yaralananlara terhisleri sonrası 36 aya kadar sağlık yardımı, tarım / turizm / mevsimlere bağlı iş kollarında çalışanların celp dönemlerinin taleplerine göre belirlenmesi gibi) askerlik yükümlülüğünü yerine getirme arzusu teşvik edilmiştir.

MAHZURLARI:

1. Genel gerekçenin birinci paragrafında; harp sanatını öğrenmek ve yapmak mükellefiyeti "temelde gönüllülük esasına dayalı" olarak ifade edilmiştir. Türk Devletlerindeki Milli Ordularda askerlik hizmetini yapma mükellefiyeti vardır. Kanunda belirtilen yurttaşların askerlik görevi (kanunun belirttiği haller dışındakiler hariç) zorunludur.

Devletler bulunduğu coğrafyaya ve o coğrafyanın jeostratejik konumu ile bunun yarattığı jeopolitik koşulların dayattığı Milli hedef ve Milli menfaatlerine göre ulusal güvenliğini sağlayacak fiziki gücünü yani ordularını teşkil ederler. Gerekçede coğrafi şartlar değişir denmiş, oysa coğrafi şartlar değişmez; sosyal, ekonomik durumlar, iç ve dış tehdit değerlendirmeleri değişebilir. Kurulduğu günden bugüne; Türk vatani ve milletine yönelik dış tehditler gelişerek devam ettiği gibi hiçbir zaman azalmamış, tersine hem nitelik ve boyutları değişmiş, hem de miktarları artmıştır. İç tehditlerde mevcudiyetlerini sürdürmektedir. Bizzat yöneticiler seçim öncesi ifadelerinde bu hususu BEKA sorunu var diyerek ifade etmişlerdir. Dolayısıyla tehlide oranla korunması gereken ve milli gücün en önemli unsuru olan nitelik ve nicelik yönünden güçlü orduya ve askeri güce olan ihtiyaç her zamankinden daha fazla olarak devam etmektedir.

Askerlik yükümlülüğünün süresi; siyasi iktidarların isteğine göre zaman zaman düzenlenmiş ve ne yazık ki Mehmetçiğin görev niteliği çeşitlendirilmiştir. Mehmetçiklerin görev sürelerinin her kısaltılışında, birliklerin kadroya göre personel karşılama oranları azalmış, doğal olarak görevlerini yerine getirme başarıları da aynı oranda olumsuz etkilenmiştir. Bu maksatla yükümlü askerlik süresinin erbaş ve er statüsündekiler için de asgari 12 ay süreyle tespit edilmesi daha uygun olacaktır.

2. Genel gerekçenin Dördüncü paragrafında; “Ordunun subay ihtiyacını karşılamak için, yedek subay uygulaması getirilmiştir” gerekçesi yeterince doğru değildir. Milli mücadele ile birlikte oluşturulan Milli ordunun subay ihtiyacı, Askeri Lise ve Harp Okullarında hakkaniyet ve liyakat esasına göre sınavla seçilen ve 8 yıllık mesleki eğitimin devamında, nitelikli, görev aldığı kuvvete ve sınıfa göre uzmanlık sahibi, subaylık niteliklerine sahip, askerlik ruhu ve bilgisi ile donatılmış subaylar ile karşılanmıştır.

Gerekçede belirtilen Yedek Subay uygulaması yıllardır uygulanmaktadır. Yedek Subaylığın, subaylığın gerektirdiği görevleri yerine getirmede ortaya çıkan pek çok sıkıntısı (Doktor gibi kendi mesleklerine göre görevlendirilenler hariç) hem bu görevi yapan yükümlüler, hem de birlikler tarafından yaşanmış ve yaşanmaktadır.

Bu paragrafta, gerekçe olarak yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarına dövizle askerlik hizmeti getirildiği de belirtilmiştir. Bu uygulama zaten vardır. Yeni bir uygulamaymış gibi belirtilmesi inandırıcı bir gerekçe olarak görülemez.

3. Genel gerekçenin Beşinci paragrafında sayılan ve Türk Milletinin “Mehmetçik” kavramını zedeleyen yükümlülük çeşitleri zaman içinde siyasilerin çıkardığı yasalarla düzenlenmiştir. Bu paragrafta sayılan yükümlülük çeşitlerine, son dönemlerde çıkarılan yasalarla sözleşmeli er, sözleşmeli çavuş ve onbaşı, sözleşmeli subay gibi kavramlar da sokularak tam bir karmaşa oluşturulmuştur.

Eleştirilen ve gerekçe olarak sıralanan bu uygulamalara, teklif edilen yasa ile son verilmemiş, aksine yedek subaylık, bedelli ve dövizli askerlik, sözleşmeli erbaş ve erlik uygulaması devam ettiği gibi, yedek astsubaylık da eklenmiş, bunlara ilave olarak Cumhurbaşkanlığı makamına da söz edilen yükümlülükleri daha fazla çeşitlendirecek yetkiler verilmiştir.

4. Genel gerekçenin Altıncı paragrafında; “Dünyada ve Türkiye’de askeri teknolojinin...” şeklinde başlayan ve belirtilen tespitler kaçınılmaz olarak doğrudur. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) de, 1990’lı yılların başından itibaren, bulunduğumuz çağın koşullarına uygun olarak teşkilatlanmış ve kadrolarını yenilemiştir. Hal böyle iken yasanın tamamen değiştirilmesini gerektirecek bir sebep yoktur.

Özellikle en son cümlede belirtilen “...toplumun tüm katmanlarında askerlik sistemine dâhil olmaya hevesli personelin kolaylıkla sisteme dâhil olmaları, sistem içinde kalmaları ve verimli kullanılmaları” hususu zaten çıkarılan yasalarla sağlanmışken, böyle bir gerekçe yasaya yeni bir gerekçe gibi konulmuştur.

Askerlik hizmetini yapan yükümlü tüm erbaş ve erlerden gerekli şartları ve nitelikleri haiz olanlar, yasal olarak zaten TSK içinde uzman erbaş ve er olarak kalmaktadır. Uzman erbaşlardan ise gerekli şartlara ve niteliklere sahip olanlar sınav sonucu zaten astsubay, astsubaylar da subay olabilmektedir. Uygulanmakta olan bu hususlar yeni bir gerekçe gibi konulmuştur.

5. Genel gerekçenin Yedinci paragrafında; “...1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun yürürlükten kaldırılması ve bu kanunlarda düzenlenen konuların tek kanun altında toplanarak uzun yıllar boyu askeralma süreçlerinde yaşanan değişkenliğin ortadan kaldırılması, modern ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarına uygun personel seçiminin önünün açılması...” gerekçesi ise yetersiz bir gerekçe olarak değerlendirilmektedir. TSK, 2016 yılına kadar yasadışı örgütlere ve eylemlere katılanlar ile irticai faaliyetlerde bulunanlar hariç, hiçbir kanuni gerekçe ile personel temininde halkının önünü kapamamıştır.

Yine, 12 aylık askerliğin “askerlik yükümlülüğünün iş hayatını bölen, aile kurulmasını engelleyen veya geciktiren, iş verimini ortadan kaldıran, işsizlik süresini uzatan ve iş bulmayı zorlaştıran bir süreç...” olarak görülüp 6 aya indirilmesi de yeterli ve gerekli bir gerekçe olarak değerlendirilmemiştir. Eğer askere alma yaşı yasada belirlendiği gibi uygulanır, mazeretsiz gecikmeler engellenirse, bu gerekçelerin hiç biri yasa değişikliğine gerekçe gösterilemez. Hele mesele, vatan savunmasının yanında BEKA sorunu ise, bu gerekçeleri Türk halkı da, asker yükümlüleri de önemsiz görür. Bu nedenle 12 aylık askerlik süresinin yükümlü erbaş ve erler için de mevcudiyetini sürdürmesi önem arz etmektedir.

6. Aynı paragrafta; “Bu kapsamda hazırlanan Kanun Teklifi ile;” cümlesiyle başlayan ve sıralanan maddeler incelendiğinde;

a. Dördüncü bentte belirtilen gerekçede isteyenlerin askerlik hizmetini iki katına çıkarma hakkı verilmesi, Altıncı paragrafta belirtilen gerekçelerin aslında zorlama olduğunun da kanıtıdır.

b. Altıncı bentteki sürekli hale getirilmiş bedelli askerlik, halen toplumun vicdanını rahatsız eden ve Türk Milletinin, “Mehmetçik” ve “Vatan görevi” kavramına ters düşen, zengin - fakir vatandaş ayrımını daha da belirginleştiren bir uygulamadır.

c. Yedinci bentte belirtilen askerlik türü ise, “uzaktan eğitimle bedelli askerlik hizmeti” gibi tuhaf ve ne olduğu anlaşılamayan bir başka askerlik çeşidini üretmektedir. Uygulaması yapılmayan hiçbir eğitimin faydasının olmayacağı aşikardır.

KANUN MADDELERİNE AİT GEREKÇELERE İLİŞKİN TESPİTLER

1. Subay ve sözleşmeli Subaya ilave olarak zaten var olan Yedek subaylık sistemi ve ihtiyaç fazlası olan Üniversite Mezunlarının 6 aylık kısa dönem askerlik uygulaması devam etmektedir.
2. Astsubaylığa ilave olarak Yedek Astsubaylık eklenerek emir komuta sistemine bir çeşit astsubay daha katılmaktadır.
3. Erbaş ve er sisteminde var olan ve Millet Vicdanını rahatsız etmekle birlikte Milli Ordu kavramını zedeleyen, uzman erbaş, uzman er, sözleşmeli erbaş, sözleşmeli er, dövizli asker, bedelli asker uygulamaları devam etmekte olup değişen sadece, bu tanımların dışında kalan Mehmetçiklerin zorunlu askerlik süresinin 12 aydan 6 aya indirilmesi söz konusudur.
4. Cumhurbaşkanına, Madde 4 (4), madde 5 (2), madde 28 (8), madde 45 (2), madde 51 (2), madde 57, madde 59 ve madde 65 ile verilen yetkilerle Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)' nin, TSK.nin hem barıştaki hem de seferde ve savaş halindeki kullanılmasına yönelik yetkileri yok edilmiştir.

YASA MADDELERİNE İLİŞKİN TESPİTLER

1. Madde-5: “(2) Hizmet süresi; erbaş ve erler için altı ay, yedek subay ve yedek astsubaylar için oniki aydır.” hükmünü içermektedir.

Daha çok okuyanın daha fazla askerlik yapması sonucunu doğurduğundan yanlış bir uygulama olacağı değerlendirilmektedir.

2. Madde-5:

“(5) Askerlik hizmetine devam etmek için müracaat edenlerde aşağıdaki nitelikler aranır;

- a) Kamusal hakları kullanmaktan yoksun bırakılmamış olmak.
 - ç) Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütüne yönelik üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı bulunmamak.
 - d) Terör örgütleri ile eylem birliği içerisinde olmamış, bu örgütlere yardım etmemiş, kamu imkan ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmamış ya da kullandırmamış, bu örgütlerin propagandasını yapmamış olmak.
- (6) Üçüncü fıkra kapsamında askerlik hizmetine devam edenlerden;
- ç) Yasa dışı siyasi, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunanlar ile tutum ve davranışları ile bu görüşleri benimsediği tespit edilenler, asgari tabur komutanı ve eşiti askeri kurum amirince terhis edilir.” hükümlerini içermektedir.

Yukarıdaki madde hükümleri; yanlış yorumlamalara ve keyfi uygulamalara yol açabilecek ve hukuki zemine tam oturtulmamış muğlak ifadeler içermektedir. Konuyla ilgili mücadelenin topluma yansımaları ve etkileri de göz önüne alındığında askerlik müessesesinin içine hiçbir şekilde girmemesi gerekirken siyasetin girmesinin kapılarını açacaktır. Keza aynı muğlak ve hukuki zemini sağlam olmayan bazı hükümler 33'üncü maddede de (Yedek Subay ve Yedek Astsubay Olmaya Engel Haller) benzer şekilde zikredilmiştir.

3. Madde-13: Sağlık Bakanlığı'nda doktor olarak çalışanların askerlik hizmetlerini, temel eğitimlerini müteakip kendi bakanlıklarının bağlı birimlerinde yerine getirme imkanı sağlanarak hekim ihtiyacının karşılanması yönünde Sağlık Bakanlığı'na katkıda bulunmuş ise de, bu uygulama ile kıtaların tabip gereksinimi artacak ve operasyon bölgesinde görev yapan birliklerin ilk yardım ihtiyacı karşılanamayacaktır

4. Madde-18: Şikayet ve ihbar edilenler ile yeniden sağlık muayenelerinin yapılmasına idarece lüzum görülenlerle ilgili yapılacak işlemlerin açıklandığı bu maddede, ihbar ve şikayetin doğruluğunun anlaşılması durumunda adli mercilere suç duyurusunda bulunulmasına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Bu da bu maddenin uygulanmasındaki etkinliği ortadan kaldırabilir.

5. Madde-20: Askerliğin ertelenmesine ilişkin bu maddenin (3) a) bendindeki hükme göre; lise ve dengi okul mezunlarından farklı olarak, mesleki ve teknik lise mezunlarına üç yıl daha ilave erteleme süresi tanınması nedeniyle lise ve dengi okullar üç yıl, mesleki ve teknik liseler altı yıl erteleme hakkına sahip kılınmaktadır. Bu durum anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

6. Madde-25: "Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve askerliğe elverişli oldukları anlaşılan yükümlülerden, yoklama kaçağı ve bakaya dahil bu kanunda yazılı geçerli mazereti olmayanlar Bakanlıkça belirlenecek celp ve sevk esaslarına göre silah altına alınırlar."

Bu maddede hukuki alt yapısı tam olarak mahkeme kararları ile tesis edilmemiş durumlara bağlı olarak askerlik hizmetinin, silah altına alınan diğer yükümlülerden farklı şartlar altında ifa edilmesi öngörülmektedir. Kaldı ki, bölücü terör örgütü ile mücadelenin en aktif yürütüldüğü geçmiş dönemlerde bile örgütten ayrılan veya ele geçenler için böyle bir kanun hükmü aleni olarak mevzuata konmamıştır. İleriki yıllarda ülkemiz aleyhine ayrımcılık akımlarını körükleyebilecek şekilde bazı iç ve dış mihrakların bu durumu kullanması mümkün olabilecektir.

7. Madde-34: "(3) Askerlik hizmetini yapmakta iken yedek subay veya yedek astsubay olma hakkını veren öğrenim kurumlarından mezun olanların yedek subay veya yedek astsubay olarak statü değişikliği talepleri dikkate alınmaz." bu hüküm silah altına alınmış askerlik mükellefler açısından açık bir hak ihlalidir.

8. Madde-39: "(2) Yurt dışında ikamet eden ve çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar en az üç yıl süre ile fiilen yurt dışında bulunmaları halinde çalışma şartı aranmadan birinci fıkrada belirtilen esaslara göre bu madde hükümlerinden yararlandırılır."

Dövizle askerlikten yararlanmak için müracaat edenlerde aranılan ilk şart 3 yıllık çalışma şartıdır. Bunun yegane gerekçesi, vatandaşlarımız açısından buldukları ülkede ikamet açısından daimi yerleşikliklerini ortaya koymak ve gerçek manada hayatını yurt dışında kazananlar ile geçici sürelerle yurt dışında bulunanları ayırt etmek suretiyle haksız faydalanmanın önüne geçmektir.

Bu şart, oturma-çalışma izni ile yurt dışında bulunan ve gemi adamı statüsünde yabancı gemilerde çalışanlarda aranırken sadece çifte vatandaşlık hakkına sahip olanlarda aranmamaktadır. Hali vakti yerinde olan ve yurt dışında kolaylıkla vatandaşlık hakkı elde edebilecek olan kimselerin bu hükmü istismar etmesi mümkündür.

9. Madde-40: "(1) b) Hizmetini tamamlayanlara, askeri öğrenci, dış kaynaktan muvazzaf subay ve astsubay, sözleşmeli subay / astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş / er sınavlarında sınav tam notunun yüzde yirmisine kadar ilave puan verilebilir. Bunlardan meslek yüksek okulu veya meslek lisesi mezunu olanlara sınav tam notunun yüzde yirmibeşine kadar ilave puan verilebilir." hükmü ile mesleki eğitim veren bu okullara tanınan ayrıcalıklar, zahiren ülkemizin teknik iş gücü yetiştirilmesine destek olmayı ve bu yönde eğitim veren bu okullara gençleri yönlendirmeyi amaçlamış gibi görünüyorsa da; ülkemizde teknik iş gücü ve ara eleman açığı giderek büyümekte iken meslek liselerine giderek bu açığı kapayabilecek gençlerin kendi seçtikleri mesleğin dışında askerlik mesleğine yönlendirilmeleri ülkenin önemli bir sorununu daha da derinleştirebilecek sonuçlar doğuracaktır. Ayrıca liseler arasında bu ayrımın gerçek gerekçesi de anlaşılammıştır.

10. Madde-45: "(2) Barışta, olağanüstü hal veya seferberlik hallerinde veya savaşta, askerliğini henüz yapmadan, Cumhurbaşkanınca gerekli görülen sahalarda özel olarak görevlendirilen gönüllüler, Cumhurbaşkanınca belirlenen şartlara uydukları takdirde askerlik hizmetinden muaf tutulur." hükmü ile düzenlenen yetkinin; önceden tahmin edilemeyen sonuçlar doğurabileceği ve ülke güvenliği ile ilgili yeni sorunların ortaya çıkmasına neden olabileceği ve vatandaşlar arasındaki güven ortamını sarsabileceği, ayrımcılık yaratabileceği ve bu nedenlerle de anılan yetkinin TBMM'nin görev, yetki ve sorumlulukları içerisinde yer almasının daha uygun olacağı kıymetlendirilmektedir.

Sonuç olarak;

Bugün "Profesyonel Ordu" projesinin devamı olan bu tasarının mevcut haliyle yasalaşmasının tarihi bir hata olabileceği değerlendirilmektedir.

Osmanlı Devletini yıkan ve Sevr Antlaşması ile Türk Milletini ana yurdu olan Anadolu'da yok etmek isteyen Emperyalist devletlerin hain emellerini yok eden Türk Ordusuna yapılan saldırılar Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren başlamıştır. Bu saldırılar;

- Türk ordusunun içine, irticai faaliyet gösterenlerin ve yasa dışı örgüt üyelerinin sokulma gayretleri ile başlamış ve çok uzun süre sürdürülmüş,

- Muavenet zırhlısının vurulması ve Irak'ın kuzeyinde, Süleymaniye'de başına çuval geçirilmekle devam etmiş,

- Aşağılık uydurma Ergenekon, Balyoz, Askeri casusluk, Amirallere Suikast ve benzeri asılsız davalar açılarak büyütülmüş,

- 15 Temmuz 2016 da aşağılık darbe girişimi ile en üst seviyeye çıkarılmıştır.

Değişmeyen coğrafi konumu ile Türkiye'nin dünya üzerinde koruduğu jeopolitik ve jeostratejik önemi, özellikle Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler doğrultusunda her geçen zamanda artarak devam etmektedir. Bu önemle doğru orantılı olarak, anılan bölgede egemen olmak isteyen devletlerin hem kendisi (dost ve müttefik olduğunu söyleyenler dâhil), hem de bu devletlerin oluşturduğu, desteklediği ve kullandığı silahlı bölücü terör örgütleri, Türkiye'nin huzur, güvenlik ve istikrarını geçmişte olduğundan daha fazla tehdit etmektedir.

Bu gerçek, gerek Sayın Cumhurbaşkanımız ve gerekse sivil / asker üst düzey yöneticilerimiz tarafından sık sık BEKA sorunu olarak dile getirilmektedir.

Bu durum, Vatanın bütünlüğünü ve Millet'in birliğini kollamak ve korumakla görevli TSK'nin hem teknolojik bakımdan, hem de personel olarak daha güçlü olmasını gerektirmektedir. Hazırlanan yasa teklifi, askerlik sistemimizin tarihsel gelişim sürecini ve günümüz şartlarını göz önüne alarak hazırlanmış gerekçelere dayandırılmış gibi görünmektedir. Güçlü Silahlı Kuvvetler bulundurma ihtiyacının en temel ölçütü, ülkenin kendi bekasını sağlamaya yönelik gerekliliktir. Bekanın sağlanması da mevcut veya muhtemel tehditlere karşı yeterli savunma yeteneğine sahip olmayı gerektirir. Bu nedenle bu yasanın en başat gerekçesinin ülkemizin içinde bulunduğu iç ve dış tehdit ortamının zorunlu kıldığı ve milli gücün en önemli unsuru olan yeterli ve etkili bir "askeri güç" bulundurma ihtiyacı olması gerekirdi. Oysa gerekçeler ve kanun maddelerinin bu ihtiyacı yeterli ölçüde karşılayacak şekilde düzenlenmediği görülmektedir.

Bugün geldiğimiz noktada, yüzlerce yıllık deneyimin sonunda oluşturulan Türk Silahlı Kuvvetlerimizin Mehmetçik kavramına dayalı olarak Ordu – Millet ve Peygamber Ocağı kavramlarıyla temellendirilmiş milli askerlik sistemi değiştirilmiştir. En önemlisi "vatan görevi namus görevidir" diye asker ocağına ellerine kınalar yakılarak gönderilen Mehmetçiklerin vatan görevi hali hazırdaki mevcut halinden daha fazla sayıda değişik şekillerde yapılmaktadır. Yasanın gerekçesinde askerlik hizmetinin dört farklı statüde yerine getirileceği belirtilmişken, kanun maddelerinde yedi çeşit hizmet statüsü bulunmaktadır. Bu durum, yasada yeterince bütünlüğün oluşturulmadığının da kanıtıdır. Bu kadar çok çeşitlilik gösteren askerlik yasının yeniden değerlendirilip, hem Millet'in vicdanını rahatsız etmeyecek şekilde hem de mümkün olduğu kadar tek tip ve adil bir askerlik yükümlülüğünün belirlenmesi esas alınmalıdır.

Yasanın yürürlüğe girmesi ile birlikte, altı aylık hizmet süresini tamamlayan erbaş ve erlerin derhal terhis edilmesi öngörülmüştür. Bu durumda mevcut asker sayısında yarıdan fazla bir azalma (350 - 400 kişilik bir birlik 85 ila 100 kişiye kadar düşebilecektir) meydana gelecektir. Bu nedenle doğacak personel açığının kısa vadede giderilemeyeceği ve ülke güvenliğinde zafiyet oluşturabileceği değerlendirilmektedir.

Gerekçeler arasında "eşit hizmet süresine sahip" olma ilkesinin benimsendiği belirtilmiş olmasına rağmen, yedek subay / astsubaylık statülerinde zorunlu hizmet yapacaklar ile erbaş ve er statülerinde zorunlu hizmet yapacaklar için öngörülen süreler birbirinden farklıdır. Eski yasanın tam tersi olarak yedek subay / astsubay olarak zorunlu hizmet yapacakların hizmet süresi erbaş ve erlerin hizmet süresinin iki katıdır. Bu husus gerekçedeki ilkeye uygun olmadığı gibi daha fazla eğitim görenin daha fazla askerlik yapması gibi bir sonuç doğuracaktır. Bu nedenle yükümlü erbaş ve er statüsündekilerin askerlik hizmet süresi de 12 ay olarak tespit edilmelidir.

Jandarma ve Sahil Güvenlik personeli askerlik yasası dışında tutulmuştur. Anılan personelin askerlik yasası dışında tutulması yerine, en azından olağanüstü hal, sefer ve savaş hallerinde, askerlik yasası hükümlerine tabi olacakları bir statüye kavuşturulmasının ihtiyaç halinde ülke savunmasında kullanılmasına yönelik planlama ve uygulama açısından daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

1111 sayılı Askerlik Kanununda 30 yaşından gün almış ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 1111 sayılı Askerlik Kanununa tabi yükümlüler, istekleri halinde, bedelli askerlik yapabilmeleri sağlanmışken, bu yasa teklifi ile "Bedelli Askerlik" yaş sınırı ve öğretim durumu aranmaksızın herkes için uygulanacak olup kalıcı hale getirilmektedir. Bedelli askerliğin, "Mehmetçik kavramı" ve "Türkler asker millettir" sözünde ifadesini bulan, Türk toplumunun askerliğe bakışındaki köklü ve geleneksel anlayışa uygun olmadığı mütalaa edilmektedir.

Anılan yasa teklifi ile tek başına Sayın Cumhurbaşkanımıza verilen yetki ve sorumlulukların, Türkiye Büyük Millet Meclisi uhdesinde yer almasının, en azından meclis yasama görevi içerisinde ve denetime tabi olarak kullanılması bakımından daha uygun ve yararlı olabileceği değerlendirilmektedir.

Türkiye Emekli Subaylar Derneği
Genel Merkezi